

Adóköteles illetménynek tekinthető-e a vállalat által viselt OTI és MABI járulék ?

A pénzügyi hatóságok állandó gyakorlata, hogy a magánvállalatok által alkalmazottaik helyett viselt kereseti adót a kereseti adóalaphoz hozzászámítva vonják adó alá. Ez a gyakorlat legújabban olyan irányt vett, hogy a vállalat által teljes egészében viselt (azaz az alkalmazottól fele részében le nem vont) OTI, illetve MABI járulék fele részét is adóköteles illetménynek tekintik és az adóalaphoz épen úgy hozzászámítják, mint az alkalmazott helyett fizetett kereseti adót.

Ez a gyakorlat azonban véleményünk szerint teljesen önkényes és minden törvényi alapot nélkülöz.

Ennek kimutatására vizsgáljuk meg legelőször: milyen alapon adóztatja meg a pénzügyi hatóság az alkalmazott helyett a vállalat által fizetett kereseti adót, azután pedig annak a megállapítása lesz a feladatunk, hogy az iménti vizsgálattal kiderített: kritériumok megvannak-e vajjon a betegségi biztosítási járulékban is.

A magánvállalat által viselt kereseti adónak az alkalmazott kereseti adóalapjának hozzászámításáról a Közigazgatási Bíróság E. 1364. számú határozata a következőket mondja ki:

„Ha a magánvállalat a tisztviselő fizetése után járó kereseti adó viselését szerződéssel vagy alapszabály szerint *magára* vállalta, a tisztviselő alkalmazotti kereseti adójának megállapításánál a társaság által fizetett adókat is a fizetéshez és a többi adó alá eső illetményhez hozzá kell számítani.“

Mint ebből az elvi határozatból kitűnik, adó alá csak a tisztviselő helyett megfizetett *kereseti adó* tartozik és ez is csak akkor, ha azt a vállalat szerződés vagy alapszabály szerint *köteles* viselni. — Már a minden előzetes kötelezés nélkül, csak ténylegesen a tisztviselő helyett fizetett kereseti adót is adóköteles illetménynek tekinti a K. H. Ö. 16. §-hoz fűzött 30.000/1927. P. M. rendelet (7) bekezdése:

„Az alkalmazottak járandóságát terhelő kereseti adót a munkaadó a 36. §. alapján az alkalmazott járandóságából levonja és befizeti. Ezzel kettős kötelezettség hárul a munkaadóra, amennyiben egyrészt az adó beszedésére, másrészt a beszedett adó beszolgáltatására köteles. Az adó lerovására megállapított ennek a kötelezettségnek *az a célzata, hogy az adót mindenkor az alkalmazott viselje*. Ha tehát a munkaadó nem vonja le az adót az alkalmazott illetményéből, hanem azt sajátjából fizeti be és így az alkalmazott helyett viseli az adóterhet, akkor a munkaadó az alkalmazott helyett magára vállalt kereseti adó összegével tulajdonképen felemeli az alkalmazott járandóságát. A kereseti adót tehát ilyen esetben hozzá kell számítani a kifizetett illetményhez és a két összeg együttvéve szolgáltatja az adóalapot.“

Mint látjuk, a most idézett utasítás is szorosan megmarad a kereseti adó kifejezésnél és nem terjeszti ki rendelkezését még csak a többi adóra sem. Azonban, ami a mi szempontunkból legfontosabb: rendelkezését indokolandónak tartja és indokolása kizárólag arra támaszkodik, hogy a K. H. Ö.-nek szerinte az a „*célzata, hogy az adót mindenkor az alkalmazott viselje*“.

Látjuk már a keresett kritériumot! A Társadalombiztosításról szóló 1927: XXI. t.-c.-ben azonban ezt a célt az a legszorgosabb kutatás mellett sem fogjuk tudni felfedezhetni.

Sőt ellenkezőleg. A Társadalombiztosítási törvény egészen vezérgondolatként vonul épen az *ellenkező célzat* keresztül. Hogy a díjat a *munkaadó és ne a munkavállaló viselje*.

„1. §. A betegségi biztosításra kötelezettek a következő belöldi vállalatok, üzemek, hivatalok, foglalkozások.“

Szöges ellentétben van a most idézett hely a K. H. Ö. 3. §-ával, melynek (1) bekezdése határozza meg az alkalmazotti kereseti adó alanyát:

„Az alkalmazottak kereseti adója alá tartozik az ország területén lakó *egyénnek*... szolgálati vagy munkabérvizonyból származó jövedelme.“

Nézzük tovább a Társadalombiztosítási törvényt:

19. §. „A betegségi biztosítás fejében minden biztosított *után* (nem biztosítottak!) járulékot kell fizetni.“

21. §. „A munkaadó a biztosítási kötelezettség alapján öt terhelő járulék felét a biztosításra kötelezettek javadalmazásából *levonhatja*...“

Kétséget kizáró módon tűnik ki az id. szakasz világos rendelkezéséből egy pozitívum: a járulék teljes egészében ab ovo a *munkaadót terheli*. De nem kevésbé fontos a kiolvasható negatívum sem: a *levonhatja* kifejezésből még a legmegrögzöttebb fináncfelfogás sem olvashatja ki a törvénynek azt a „*célzatát, hogy a járulékot mindenkor az alkalmazott viselje*“. További erőssége a most kifejtett felfogásnak a 21. § további része; amely a munkaadónak fentebb idézett facultását is egészen szűk keretek közé szorítja, ha nem él vele a legközelebbi fizetési időszakig, elveszti a levonási kedvezményét.

Összefoglalva a mondottakat: A 30.000/1927. pmr. nyelvtani magyarázatával nem vonhatjuk adó alá a vállalat által fizetett betegségi biztosítási járulék felerészét. mert azt „kereseti adónak“ tekinteni nem lehet. A jogszabály kiterjesztő értelmezésének pedig útját állja a rendelet szövegében befoglalt indoklás, mely szerint kizárólag azért kell a vállalat által viselt kereseti adót adóköteles illetménynek tekinteni, mert a K. H. Ö. 16. és 36. §§-nak egybevetéséből megállapítható célzata az. „*hogy azt mindenkor a munkavállaló viselje*“. Ennek a célzatnak pedig épen a megfordítottját mutatják a társadalombiztosítási törvény fentebb idézett helyei.

Dr. Gönczi Gábor.